

Marijana Tomelić Ćurlin
Split

SPLITSKA RUKOPISNA ZBIRKA
ŠTENJA IZ SPLITSKE KATEDRALE
GRAFIJSKA, PRAVOPISNA I JEZIČNA RJEŠENJA¹

UDK:811.163.42'4:27-36

Rad primljen za tisak 4.4.2018.

Pregledni članak
Survey article

U ovom će se radu sažeto predstaviti rukopisna zbirka *Štenja iz splitske katedrale – životopisi svetaca i druge liturgijske knjige*. Donosi se njezina struktura kao i pojedina grafijska, pravopisna i jezična rješenja prisutna u tekstu *Skazanye od Početka Svetoga Reda Karmelitan-skoga*. Navedeni rukopis pruža dragocjen izvor za daljnja jezična istraživanja.

Ključne riječi: *rukopisna zbirka; grafija; pravopis; jezične značajke*

1. UVOD

U prošlosti je Crkva imala jak utjecaj na pismenost i obrazovanje naroda te je posjedovala veliki broj tekstova i zapisa koji nam danas postaju dragocjeni izvori i vjerodostojni pokazatelji kulturnoga, povijesnoga i društvenoga aspekta nekoga

¹ *Ovaj je rad sufinancirala Hrvatska zaklada za znanost projektom IP-2014-09-1946 (Dijalektološka i jezičnopovijesna istraživanja hrvatskoga jezika, voditelj: prof. dr. sc. Josip Lisac).

razdoblja. Osim što takvi tekstovi imaju informativnu vrijednost, oni govore i o jezičnim zakonitostima, odnosno o stanju u jeziku određenoga razdoblja. U ovom će se radu u prvome planu naći informacije o grafiji i pravopisu jednoga takvoga staroga crkvenoga zapisa. Radi se o tekstovima, odnosno zapisima nepoznatoga autora koji su objedinjeni u zbirku pod naslovom *Štenja iz splitske katedrale – životopisi svetaca i druge liturgijske knjige*.

1.1. ŠTENJA IZ SPLITSKE KATEDRALE – ŽIVOTOPISI SVETACA I DRUGE LITURGIJSKE KNJIGE

U Nadbiskupskom arhivu u Splitu nalaze se *Štenja iz splitske katedrale – životopisi svetaca i druge liturgijske knjige*. Radi se o 33 rukopisne knjižice koje donose kratke životopise svetaca i druge liturgijske knjige koje su se čitale prilikom liturgijskih obreda.² Pojedine su knjižice dobro očuvane dok je kod nekih oštećena naslovnica ili cijela građa ili pak samo nedostaju pojedini listovi. Cijela je zbirka nastajala od 17. do 20. stoljeća, odnosno od 1678./79. do 1908. godine. Uglavnom su knjižice pisane hrvatskim jezikom, a pojedine su ispisane latinskim jezikom. U ovom radu pozornost će biti posvećena knjižici pod brojem 4 koja nosi naslov *Štenja svetaca*. Navedena knjižica napisana je hrvatskim jezikom, ima 94 lista, formata 27,5 x 20 cm. U knjižici se nalazi 11 tekstova, a pod rednim brojem 6 stoji naslov *Skazanye od Početka Svetoga Reda Karmelitanskoga* o kojemu će biti nešto više riječi.

Preglednosti radi, navest će se naslovi svih 11 tekstova.

1. *Počimye Stenye Xivota Sveti Apostoli Petra i Paula Mucenikov Issukarstovi* ▲
2. *Sctenje Xivota dillih i čuddes Svetoga Spiridiuna Biskupa od Trimidonta Grada u Cipru Ispovidnika Iffukarstova i Braniteglia Karfa Grada* . ~
3. *Počimglie Xivot Svetoga Vicenza Ferreria Reda Svetoga Patriarka Dominika, Ispovidnika Iffukarstova* . ~
4. *Počimye stenye od čudnovatoga prikazanja prihodechiega Duha Sfetoga meu Apostole učenike Ifukarstove* ▲ ~
5. *Počimlie Skazanye od Porodyenya Svetoga Ivanna Karfiteglia* .
6. *Skazanye od Početka Svetoga Reda Karmelitanskoga*.
7. *Počimglie Stenye primunuty, i uzvisenya Blaxena Divicze Marie Na Nebbo*.

² M. Pavić je za potrebe svoga diplomskoga rada navela da je u razgovoru s don Slavkom Kovačićem, ravnateljem arhiva, doznala da nisu sve knjižice prvotno bile u vlasništvu katedrale, već da ih ima i iz okolnih crkvice (kasnije su prenesene u katedralu) pa je zbog toga mnogima teško saznati autora.

8. *Pocimje Stegne Slavnoga Priobrazegna Iffukarstova.*
9. *Poçimje Stegne od Prikazanya Blaxene Marie Vazda Divicze ù Tempal ▲*
10. *Poçimglie Xivot S. Barbare Divicze i Mucenicze Iffukarstove ▲*
11. *Iffukarstove Stenye Xivota Sfetoga Antona od Padove Ispovidnika Isukarsova ▲*

Skazanye od Početka Svetoga Reda Karmelitanskoga sadrži tri štenja. Za razliku od drugoga (*Sctenje Drugo*) i trećega štenja (*Sctenje Trechje*), prvo štenje nije posebno označeno. Svaka nova stranica počinje zadnjom riječju s prethodne stranice. Na kraju prvoga štenja nalazi se latinska »fraz« *Tu autem Dne Miserere nobis Deo Gratias*. Drugo štenje završava samo riječima *Tu autem*, a treće *Tu autem Dne* ispod kojega slijedi nadnevak *Litto spasenja nascega Iffukarsta* te godina koja se ne vidi dobro (najvjerojatnije 1782. godina). U sljedećim poglavljima provest će se grafijska, pravopisna i jezična (fonološka i morfološka) analiza teksta.

2. GRAFIJSKA ANALIZA TEKSTA

Budući da je knjižica latinična, učinjena je i grafijska analiza prvenstveno zbog raznolikosti grafijskih rješenja. Tablično će biti prikazan grafijski sustav analiziranoga teksta. Prva tablica donosi pregled grafijskoga samoglasničkoga sustava, a druga suglasničkoga. Ne navode se svi fonemi hrvatskoga standardnog jezika nego samo pojedini.

Tablica 1. Grafijski primjeri samoglasnika iz knjižice *Skazanye od Početka Svetoga Reda Karmelitanskoga*

Fonem	Grafem	Primjeri
/a/	<i>a</i>	<i>blago, dva, Fratar, Papa, zastava</i>
/e/	<i>e</i>	<i>htech, Redu, sveti, vellikom</i>
/i/	<i>i</i>	<i>bitti, godir, Ivan, virre</i>
/o/	<i>o</i>	<i>Boxye, gorre, mnogo, poteghnut</i>
/u/	<i>u</i>	<i>Simun, imahu, Isusu, ruci</i>
	<i>v</i>	<i>v toj, Vslissa</i>

Tablica 2. Grafijski primjeri pojedinih suglasnika iz knjižice *Skažanye od Početka Svetoga Reda Karmelitanskoga*

Fonem	Grafem	Primjeri
/b/	<i>b (bb)</i>	<i>Blagdan , blago, Blaxene, Boxyoy (nebbeskim, potribbe, sebbe, subbota)</i>
/c/	<i>c</i>	<i>Cesfara, druxbenice</i>
	<i>cʒ</i>	<i>Cʒrikva, Divicʒa, kraglicʒi, protivnicʒi</i>
/č/	<i>ç (çç)</i>	<i>çast, poçimye, reçeni, odluçi, ʒaç (reççe)</i>
/ć/	<i>ch</i>	<i>çistochi, Mladich, noch, odichi, prihodechi, videchi</i>
	<i>chi</i>	<i>Brachia, bratinschine, hochie, miloschiu, oposchieni</i>
/d/	<i>d (dd)</i>	<i>dan, dva, Gospodin, odgovori, tada (çuddesa, kadda, viddi)</i>
/f/	<i>f (ff)</i>	<i>Fratri (officiy, uffanje)</i>
/g/	<i>g</i>	<i>blago, Boga, drugo, Gospodin, Grada, mnoga, moga</i>
	<i>gh</i>	<i>Bogh, drughu, noghe, snaghom, tughe</i>
/h/	<i>h</i>	<i>Duhom, hochie, hrabreno, nadahnut, nahodi</i>
/j/	<i>j</i>	<i>Dijavla, Marije, Marijin</i>
	<i>Ø</i>	<i>çinia, Illia, Maria, nepriategl, priasse, priati, Tiberia</i>
	<i>y</i>	<i>Boxye, Boxyoy, dostoyno, yedni, koyi, Mayke, svoyoy</i>
/k/	<i>k</i>	<i>daleko, kakose, koyi, pokoru, Prorok</i>
/l/	<i>l (ll)</i>	<i>Izraelskoga, toliko, ʒlamen (alli, Illia, Karmella, velle, vellika, okkollo)</i>
/ļ/	<i>gl</i>	<i>bogoglubstvu, Karstitegl, nepriategl, pomglivo, zemgli</i>
	<i>gli</i>	<i>xegliom, gliudi, nedigliu, Spasiteglia</i>
/m/	<i>m (mm)</i>	<i>ime, milost, moy, veselim (imma)</i>
/n/	<i>n (nn)</i>	<i>Ivan, na Nebbu, naredi, novom (Ivanna, menni, onni, onnim)</i>
/ń/	<i>gni</i>	<i>pustigniaci, gniemu, gniegova, vikoviçgnie</i>
	<i>gn</i>	<i>gnihovim, gnim, ogagn</i>
/p/	<i>p</i>	<i>Papa, prema, pridraghi, Proroka</i>
/r/	<i>r (rr)</i>	<i>dar , naredisse, red (gorre, na gorri, virra)</i>

/s/	<i>s</i>	<i>istu, Isusu, samo, skazanye, stranu, stoyechi</i>
	<i>f</i>	<i>Gofpe, Mifeczza, fvetim</i>
	<i>ff</i>	<i>ceffarstva, Iffukarsta, trideffet</i>
/š/	<i>s (ss)</i>	<i>budes, Simun, strasnim, ubostvu (dojdosse, naredisse, skrusseno, uslissati)</i>
	<i>sc</i>	<i>bisce, probudivscise, Sctenje, vazesece</i>
/t/	<i>t (tt)</i>	<i>moliti, molitvu, viditi (bitti, zvatti, molitti, stanovitto, subbottu)</i>
/v/	<i>v (vv)</i>	<i>vira, svetim, (privvridnih)</i>
	<i>u</i>	<i>praude, zouuchi</i>
	<i>f</i>	<i>sfete, sfetoy</i>
/z/	<i>z</i>	<i>izraelskoga, zaç, zastava, zlamen</i>
/ž/	<i>x</i>	<i>Blaxene, tuxan, xivot</i>

Kao što se vidi, u analiziranom tekstu ne postoje dijakritički znakovi ni za jedan grafem. Dio fonema ima jednoznačni grafemski ekvivalent u hrvatskom jeziku. Tako pri pisanju samoglasničkih fonema jedan fonem uglavnom odgovara jednom grafemu: fonem /a/ = grafem *a* (*stanovitto*), fonem /e/ = grafem *e* (*svetomu*), fonem /i/ = grafem *i* (*vrime*), fonem /o/ = grafem *o* (*gorre*). Samo se kod fonema /u/ javljaju dva grafema: *u* i *v* (*meu* i *Vslissa*).

Pojedini se suglasnički fonemi bilježe uvijek jednim te istim grafemom: fonem /ž/ = grafem *x* (*xivot*), fonem /z/ = grafem *z* (*zastava*), fonem /h/ = grafem *h* (*duhom*), fonem /k/ = grafem *k* (*daleko*) i fonem /p/ = grafem *p* (*Prorok*).

Pojedini se fonemi pišu jednočlanim grafemima i dvočlanim grafemima: fonem /c/ = grafemi *c* (*druxbenice*) i *cz* (*Divicza*) i fonem /g/ = grafemi *g* (*moga*) i *gh* (*tughe*) dok se pojedini fonemi uz dvočlane grafeme bilježe i tročlanim grafemima: fonem /č/ = grafemi *ch* (*videchi*) i *chi* (*Brachia*), fonem /ǵ/ = grafemi *gl* (*zemgli*) i *gli* (*Spasiteglia*).

U upotrebi grafema sastavljenih s fonemom /i/ dolazi do ograničenja ispred fonema /i/. Naime, kao što se gore vidjelo, za fonem /č/ javlja se uz digram *ch* i trigram *chi*. Ukoliko se fonem /i/ nalazi iza grafema za fonem /č/, onda se fonem /č/ bilježi digramom *ch* (*čistochi*), no ukoliko se javi neki drugi samoglasnički fonem, slijedi trigram *chi* (*Brachia*). Na kraju riječi nalazi se uvijek digram *ch* (*Mladich*). Slično je i s fonemima /ń/ i /ǵ/ koji imaju digram *gn*, odnosno *gl* i trigram *gni*, odnosno *gli* s time da se digram koristi ukoliko se fonem /i/ nalazi iza grafema za fonem /ń/ ili /ǵ/ (*gnim*, *zemgli*), no ukoliko se javi neki drugi samoglasnički fonem, slijedi trigram (*gniegova*, *Spasiteglia*). I ovdje se digrami nalaze uvijek na kraju riječi (*ogagn*, *nepriategl*).

Udvojeni grafemi nisu tako rijetki (u tablici se navode u zagradama jer se ne radi o zasebnom grafemu). Njima se naglašava kraćina prethodnoga sloga, stoga fonem /b/ = *b* (*blago*), ali *bb* (*nebbeskim*), fonem /č/ = *ç* (*çast*), ali *çç* (*reççe*), fonem /d/ = *d* (*dan*), ali *dd* (*viddi*), fonem /f/ = *f* (*Fratri*), ali *ff* (*officij*), fonem /l/ = *l* (*zlamen*), ali *ll* (*vellika*), fonem /m/ = *m* (*ime*), ali *mm* (*imma*), fonem /n/ = *n* (*Ivan*), ali *nn* (*onni*), fonem /r/ = *r* (*dar*), ali *rr* (*virra*), fonem /š/ = *s* (*Simun*), ali *ss* (*skrusse*), fonem /t/ = *t* (*viditi*), ali *tt* (*bitti*) i fonem /v/ = *v* (*vira*), ali *vv* (*privvridnih*).

Kod pojedinih se fonema uočava postojanje više grafema za jedan fonem: fonem /j/ = *j* (*Marije*), *Ø* (*Patriarka*) i *y* (*kray*), fonem /v/ = *v* (*vv*) (*milostiv, privvridnih*), *u* (*praude*) i *f* (*sfetoy*).

Potrebno je posebno spomenuti i fonem /j/ koji se ponegdje ne zapisuje u intervokalnome položaju pa se ostvaruje nultim grafemom *Ø* (*çinia, Illia, nepriateg...l*). Autor tu nije dosljedan jer u nekim primjerima fonem /j/ bilježi grafemom *j*, a u nekim grafemom *Ø* (*Marije* i *Marie*). Ipak, najviše je primjera u kojima je fonem /j/ zabilježen grafemom *y* (*Boxye, izayde, velikoy...*).

Interesantno je spomenuti leksem *zouuchi* u kojem se istim grafemom *u* obilježavaju dva različita fonema (/v/ i /u/).

I u drugim se primjerima mogu naći nedosljednosti, npr. autor teksta leksem *Bog* bilježi kao *Bog* i *Bogh*, odnosno u istom leksemu jednom za fonem /g/ koristi grafem *g*, a drugi put grafem *gh*; leksem *moliti* bilježi kao *moliti* i *molitti*, znači fonem /t/ bilježi kao grafem *t* i kao udvojeni grafem *tt*; vlastito ime *Ivan* bilježi kao *Ivan* i *Ivann*, odnosno fonem /n/ bilježi grafemom *n* i grafemom *nn*... U tekstu je zabilježen *Dijaval* i *Dyaval*.

3. PRAVOPISNA ANALIZA TEKSTA

Tijekom analize odabranog teksta s pravopisnog gledišta uočava se korištenje velikog početnog slova koje se javlja: na početku rečenice (*Sve ove žgora rečene riči...*), pri pisanju vlastitih imena (*Alberto, Ellizea, Illia, Ivan, Isus, Lodoviko, Simun...*), kod imenice *Bogh* i izvedenih pridjeva od te imenice (*Boxyi, Boxyega*), kod onih leksema koji su vezani za neku od kršćanskih osoba (*Blaxene Divicze Marie...*), kod ostalih nebeskih »bića« (*Anyelov, Dyaval...*), kod nekih duhovnih i svjetovnih titula, zanimanja te pojmova koji imaju odliku svetosti (*Apostolih, Czrikva, Cešsara, Duhom, Karstitegl, Papa, Patriarka, Prorok, Purgatoria, Spasitegla*). Pojedine opće imenice također se pišu velikim slovom (*Blagdan, Fratar, Mayka, Mifeczga, Mladich, Red...*). I u ovom se dijelu uočavaju nedosljednosti. Naime, autor teksta bilježi: *Svetoga Reda* i *svetoga reda*, *red Karmelitanski* i *Reda Karmelitanskoga*, *Sveti* i *sveti*...

Interpunkcijski se znakovi upotrebljavaju. Nakon naslova nalazi se točka. Točka se inače rijetko piše s time da se samo na prvoj stranici na nekoliko mjesta uz točku javlja i zvjezdica (*Bi sveti Illia prorok, koyi nadahnut Duhom svetim, i potegnūt xegliom od sluxbe Boxye, i razmisglianya stvarih Boxanstvenih, poyde u pustigniu gorre od Karmella, koyafe nahodi u sfetoy zemgli tri miglie blizu Nazaretta, a tridefset i dvi leghe daleko od Gieruzolima*). Na svim ostalim stranicama umjesto točke i zvjezdice stoji zatamnjeni trokutić ▲ (*Probudivscise Papa, i stavivscise nà molitvu poče nagovarati i Dvorane dā sctoye ù bogoglubstvu, i dā nebudu suprotivni, nego pogodglivi ovomu Svetomu Redu ; à Žatim s oblastiyu Apostolskom potvardiga, i odluču dafē imayu žvatti Fratri allitivam Brachia Blaxene Divicze od Kamella ▲*).

Zarez se piše ispred sastavnoga veznika i (...*nadahnut Duhom svetim, i potegnūt xegliom od sluxbe Boxye, i razmisglianya...*), suprotnoga veznika a (...*blizu Nazaretta, a tridefset i dvi leghe daleko od Gieruzolima*), suprotnoga veznika nego (...*i dā nebudu suprotovni, nego pogodglivi ovomu Svetomu Redu...*) te kod nabiranja (*fvetoga Proroka Illie, i Ellizea, i ostalih...*). Od ostalih interpunkcijskih znakova javlja se i dvotočka i to pred neupravnim govorom (*A Dyavalmu odgovori :*), točka zarez i to umjesto zareza (*Mladich ù mallo vrimenta veliko blago komu stariyi bihu ostavili (...), i Xelechi od tughe skončatti fvoy xivot, poyde obnoch nà kray mora zouuchi velikim glašom Dijavla ; koyi nebuduchimufe od drugoga, i od trechiega puta ozva...*). Potrebno je napomenuti da se ispred i iza svih interpunkcijskih znakova nalazi prazno mjesto (...*velikim glašom Dijavla ; koyi..., dase čini procesiun svakoga Mišecza ▲ Videčhi zgora...*).

Što se tiče sastavljenoga i rastavljenoga načina pisanja, sastavljeno se pišu: zamjeničke enklitike (*allitivam, potvardiga, prikazamufe, rečemu...*), glagolske enklitike (*yoschie, sctoye, vidilasam...*), veznik *da* ako iza njega slijedi enklitika (*dabi, dayim, dafē, date...*), prijedlog *s* i *k* ako se nalaze s apostrofom (*k'Isusu, k'gniemu, s'Diviczami, s'yedne, s'nikimi...*), prefiks *pri-* (*pribivala, pridragi, pridragoga, pri-slavne...*) te negacija *ne* (*nebude, nebudu...*). Rastavljeno se pišu prijedlozi (*s nyihovim, s tilom, u okkollo, nà kray...*) te *nay* u tvorbi superlativa pridjeva (*nay parvo, nay pri, nax barxye*).

4. JEZIČNA ANALIZA TEKSTA

4.1. FONOLOŠKE I MORFOLOŠKE JEZIČNE ZNAČAJKE

Istaknut će se samo pojedine fonološke jezične posebnosti. U tekstu je zapažena vokalizacija poluglasa u /a/ u jakom položaju (*Blagdan, dan, dar, kadda...*).

Pridjevska zamjenica u tekstu glasi *vas*. Odras prednjega nazala */ɛ/ iza /j/ dao je /a/ (*priati*) dok je u svim ostalim primjerima */ɛ/ bez obzira na fonem uz koji se nalazi, dao refleks /e/ (*ime, mefo, Nebbu, sveti, svetoga, poče, početak, brezpametni...*). Stražnji nazal */q/ i slogotvorni */l/ reflektirali su se u /u/ (*istinu, puku, subbottu/subottu, xivotom, xivot...*). U tekstu je uočljiv ikavski refleks jata (*dila, Divicza, Divicze, dvi, gdi, grihe, izviditi, kripko, Mifecza, mistu, namisniče, nedigliu, ni-mayu, nikim, odichi, potribe, potribbe, poluvirske, pribivala, pridragi, pridragoga, pripovida, prislavne, privridnih, riči, sridu, svita, tilom, uvit, vikovičgni, virru, viri, vridna, vrime, zamirit, zapovida, xivili...*). Ekavski je refleks zabilježen samo u primjeru *celivati*.

U tekstu je dosljedno provedena zamjena slogotvornoga *r* slijedom *ar* (*barzo, barxye, Czarkvu, darxechi, Isukarsta, karst, Karstitegl, po smarti, parvo, parvomu, potvardis, potvardiga, potvardyeny, tarpiti, uzdarxavati...*). Protetetsko /j/ potvrđeno je u dativu množine zamjenice za 3. glagolsko lice (*dayim*). U svim ostalim primjerima javlja se početni fonem /i/ (*ima, Ivan, Isus...*). Dočetno /l/ zabilježeno je u imeničkoj riječi *Dyaval* dok se u glagolskim pridjevima radnim ponegdje ono čuva (*mogal*) ili je vokalizirano u /a/ (*činia*). U primjeru *Anyelov* očituje se prilagodba /g/ u /j/ ispred prednjojezičnih samoglasničkih fonema. Provodi se II. palatalizacija (*druzih, mnozi, u ruci, suprotivnici/suprotivniczi*). Zabilježena je disimilacija u primjerima *zlamenito* i *zlamen*.

Čuva se suglasnička skupina *čl-* (*človiče, človik*), *mn-* (*mnoghi*), *br-* (*brezpametni*), skupine *-jt-/-jd-* u prezentu i infinitivu prefigiranoga glagola *iti* (*doyde, izayde, nayti, poyde...*).

Suglasnička je skupina **vs* razriješena metatezom (*sve, svaki, svi...*) s time da se uz skupinu *sv-* javlja i *sf-* (*u svetoy* i *u sfetoy*). Sljedeći primjeri iz teksta pokazuju da ponegdje druga jotacija nije provedena (*Dyavalmu, minjuty, nahodyasce, oblasti, potvardyeno, smartyu...*). Upitno-odnosna zamjenica 'koji' javlja se u kontrahiranom i nekontrahiranom obliku (*ke bihu, radi ke drughe, koyi, koya...*). Kontrakcija se ne provodi u pojedinim primjerima (*naukom, Elizea...*).

Od važnijih značajki morfološkoga sustava treba spomenuti ponešto. U lokativu jednine imenica muškoga i srednjega roda javlja se noviji nastavak *-u* (*po razlogu, ovomu redu, ù gradu, ù mistu, ù snu, ù bogoglubstvu...*). U genitivu množine najčešće se javlja nastavak *-ih* (*od Apostolih, od otrovih, stvarih Boxanstvenih...*). U nominativu množine muškoga roda stoji nastavak *-e* (*ovi Bratimi*), u dativu množine stari nastavak *-om* (*posluhom, sinovom*), u instrumentalu množine nastavak *-i* (*s nikimi suprotivnici*), u lokativu množine ženskoga roda nastavak *-ah* (*po molitvah*).

U tekstu su potvrđene upitno-odnosne zamjenice za značenje 'neživo' (*čase* i *sctoye*), a uzročni prilog glasi *zač*. Sačuvan je stariji oblik broja (*petnadesto*), ali

potvrđen je i noviji (*trideffjet*). Od preteritalnih glagolskih oblika imperfekt je dobro zastupljen (*doydoffe, počesce, protezahu, znadihu, xegliasce, xivgliahu...*). Javlja se i pluskvamperfekt koji se tvori aoristom glagola 'biti' i glagolskim pridjevom radnim (*bihu ostavili, bih se činia, bih mogal*) te imperfektom glagola 'biti' i glagolskim pridjevom radnim (*bisce pribivala...*). Od budućih vremena zastupljena su oba futura. Futur 1. tvori se prezentom glagola 'htjeti' (kratkim i dugim oblikom) i infinitivom (*govoritichie, osloboditichiu, uzdarxatichiese i hochie imatti, hochies viditi...*). U tekstu je potvrđen i futur 2. koji se tvori od svršenoga prezenta glagola 'biti' i infinitiva (*буду nositi, imatti bude...*) te od svršenoga prezenta glagola 'biti' i glagolskoga pridjeva radnoga (*буду nosilli, budu umili...*). Što se tiče infinitiva on je uvijek potpun (*bitti, datti, odlucitti, obsluxavati, izviditi, xiviti...*).

Zastupljeni glagolski prilozi sadašnji imaju nastavak *-ći* (*buduchi, nosechi, pitayuchiga, prihodechi, pripovidayuchi, videchi, zovuchi, xelechi...*). Glagolski se prilog prošli u tekstu tvori nastavkom *-vši* (*izvadivsci, ostavivsci...*)

LITERATURA

Kapetanović, A. (2001). »Prijeperi oko »mlađih prijepisa« i Nalješkovićeve *Pjesni ljuvene*«.

Rasprave Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje, 27, 113-131.

Kapetanović, A. (2003). »Jezične značajke i leksikografska obrada fra Ivanove Filomene iz XVII. stoljeća«. *Rasprave Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje*, 29, 131-156.

Malić, D. i Kapetanović, A. (2009). »*Pjesma od dvora nebeskoga* iz Trogirsko-splitske Pjesmarice«. *Colloquia Maruliana*, 18/18, 315-345.

Štrkalj Despot, K. (2011). »Osorsko-hvarska pjesmarica (popis sastavnica, postanje, jezik)«. *Colloquia Maruliana*, 20, 31-73.

Tomelić Ćurlin, M. (2017). »Fonološka i morfološka raščlamba jezika Kavanjinova spjeva«. *Croatica et Slavica Iadertina*, 13/1, 1-16.

Vigato, I. (2013). »Čakavski hrvatski književni jezik u 17. i 18. stoljeću«. U A. Bičanić (ur.).

Povijest hrvatskoga jezika: 3. knjiga: 17. i 18. stoljeće (str. 263-298). Zagreb: Croatica.

Vončina, J. (1988). *Jezična baština*. Split: Književni krug.

MANUSCRIPT COLLECTION OF SPLIT: *ŠTENJA IZ SPLITSKE KATEDRALE*
SPELLING, ORTOGRAPHIC AND LINGUISTIC SOLUTIONS

Summary

The present paper gives us summarized representation of the manuscript collection *Štenja iz splitske katedrale – životopisi svetaca i druge liturgijske knjige*. Its structure, together with certain spelling, ortographic and linguistic solutions present in the text *Skazanye od Početka Svetoga Reda Karmelitanskoga*. The stated manuscript offers a valuable source for further linguistic research.

Key words: *manuscript collection; spelling; orthography; linguistic features*

LA RACCOLTA MANOSCRITTA SPALATINA
ŠTENJA IZ SPLITSKE KATEDRALE
SOLUZIONI GRAFICHE, ORTOGRAFICHE E LINGUISTICHE

Riassunto

In questo studio si presenterà sinteticamente la raccolta manoscritta *Štenja iz splitske katedrale – životopisi svetaca i druge liturgijske knjige* (*Lamentazione dal duomo di Spalato – agiografie e altri libri liturgici*). Si riportano la struttura ed alcune soluzioni grafiche, ortografiche e linguistiche nel testo *Skazanye od Početka Svetoga Reda Karmelitanskoga*. Questo manoscritto rappresenta una preziosa fonte per ulteriori ricerche linguistiche.

Parole chiave: *raccolta manoscritta; grafia; ortografia; caratteristiche linguistiche*

Podaci o autori:

Marijana Tomelić Ćurlin izvanredni je profesor na Odsjeku za hrvatski jezik i književnost Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Splitu gdje predaje Dijalektologiju, Jezične vježbe, Povijest hrvatskoga jezika, Lekturu i korekturu te Pravopisnu i gramatičku normu. E-mail: mtomelic@ffst.hr